

XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH OMILLARI

Nuraliyev Muzaffar Erkinovich

Annotatsiya: *Tadbirkorlikni rivojlantirish - bu iqtisodiy o'sishni ta'minlash, yangi ish o'rinlari yaratish, innovatsion texnologiyalarni joriy etish va aholi turmush darajasini yaxshilashning muhim omilidir. Tadbirkorlikni rivojlantirish uchun davlat, biznes hamjamiyat va fuqarolik jamiyati birgalikda harakat qilishi zarur.*

Kalit soʻzlar: *tadbirkorlik, omil, rivojlantirish, daraja, daromad, soliq tizimlari, mahsulot xizmat koʻrsatish.*

Xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish - bu mamlakat iqtisodiyotini barqarorlashtirish, yangi ish o'rinlari yaratish, aholi daromadlarini oshirish va innovatsion texnologiyalarni joriy etishning muhim omilidir. Xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi bir qancha omillar mavjud:

Iqtisodiy omillar:

- Makroiqtisodiy barqarorlik: Past inflyatsiya darajasi, barqaror valyuta kursi va prognoz qilinadigan iqtisodiy o'sish xususiy tadbirkorlik uchun qulay muhit yaratadi.
- Soluq siyosati: Soliq yukining maqbulligi, soliq imtiyozlari va soddalashtirilgan soliq tizimlari tadbirkorlarni rag'batlantiradi.
- Moliyaviy resurslarga erishish imkoniyati: Kreditlar, grantlar, ventur kapitali va boshqa moliyaviy resurslarga qulay shartlarda erishish imkoniyati tadbirkorlik faoliyatini boshlash va rivojlantirish uchun muhimdir.
- Infratuzilma: Transport, energiya, aloqa va internet infratuzilmasining rivojlanganligi tadbirkorlik faoliyatini yuritish xarajatlarini kamaytiradi va logistikani yaxshilaydi.
- Ichki bozorning hajmi va talabi: Ichki bozorda mahsulot va xizmatlarga talabning yuqoriligi tadbirkorlik faoliyatini kengaytirish uchun imkoniyat yaratadi.

Institutsional omillar:

- Qonunchilik bazasi: Tadbirkorlik faoliyatini tartibga soluvchi qonunlarning soddaligi, shaffofligi va barqarorligi xususiy tadbirkorlik uchun qulay huquqiy muhit yaratadi.
- Boshqaruv samaradorligi: Davlat organlarining samarali va korrupsiyaga qarshi faoliyati, byurokratik to'siqlarning kamayishi tadbirkorlik faoliyatini yengillashtiradi.
- Mulkiy huquqlarning himoyasi: Mulk huquqlarining ishonchli himoyasi tadbirkorlarning investitsiya kiritishiga va biznesini rivojlantirishiga turtki beradi.
- Sud tizimining mustaqilligi: Sud tizimining mustaqilligi va adolatli qarorlar qabul qilishi tadbirkorlarning huquqlarini himoya qiladi va biznes yuritishda ishonchni oshiradi.

Ijtimoiy-madaniy omillar:

- Tadbirkorlik madaniyati: Jamiyatda tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, muvaffaqiyatli tadbirkorlarni hurmat qilish va muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqmaslik madaniyati tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantiradi.

- Ta'lim darajasi: Aholining ta'lim darajasining yuqoriligi, ayniqsa, biznes sohasida bilimli va malakali kadrlar mavjudligi tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun muhimdir.

- Innovatsion fikrlash: Jamiyatda innovatsion g'oyalarni yaratish va qo'llab-quvvatlashga tayyorlik, yangi texnologiyalarni o'zlashtirish va joriy etish tadbirkorlik faoliyatini rivojlantiradi.

Tashqi omillar:

- Global iqtisodiy integratsiya: Jahon bozoriga chiqish imkoniyati, xalqaro savdo aloqalarini o'rnatish va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish tadbirkorlik faoliyatini kengaytirishga yordam beradi.

- Texnologik rivojlanish: Yangi texnologiyalarning paydo bo'lishi, raqamlashtirish va avtomatlashtirish tadbirkorlik faoliyatini yanada samarali va raqobatbardosh qiladi.

- Siyosiy barqarorlik: Mamlakatda siyosiy barqarorlik va xalqaro munosabatlarning yaxshiligi xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirish uchun muhimdir.

Ushbu omillarni kompleks ravishda hisobga olish va ularni rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirish xususiy tadbirkorlikning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.